Biblia lui Wulfilla – O carte cât o istorie (a geților)

deConf. univ. dr. George V Grigore

Cunoscută ca și *Codex Argenteus* sau *Biblia lui Wulfilla,*această carte este cel mai valoros manuscris al Suediei și unul dintre cele mai valoroase din lume. Cartea, veche de 1.650 de ani, este extrem de valoroasă și pentru noi, deoarece a fost scrisă de un preot din Dacia.Adepți ai schimbării de nume, ca posibilitate a schimbării de soartă, strămoșii noștri au purtat diferite nume de-a lungul istoriei lor milenare. De aceea, numeroasa seminție a geto-daco-tracilor, s-a numit la un moment dat și a goților. Goții nu sunt un popor apărut din neant, ci sunt tot din marele popor al *Geților de Aur primordiali*. Dacă istoricii și-ar întoarce fața către acest adevăr, întreaga istorie a Europei ar fi cu totul alta și ar fi cea adevărată. Ceea ce este de-a dreptul uimitor este faptul că acest manuscris scris acum 1650 de ani folosește în proporție de 90% aceleași litere grecești, latine și getice care există și pe *Tăblițele de la Sinaia* (Arhiva Regală Dacică), și rune gotice în proporție de 10% (dacă luăm în calcul faptul că cele mai vechi vetre descoperite în nordul european după ce s-au topit ghețarii sunt vetre geto – dacice, vom concluziona că și runele sunt tot de sorginte geto – dacă). Acest fapt este o dovadă clară a neapartenenței germanice a preotului Wulfila, al cărui nume era, probabil, Vulpilă.Wulfilla, caremai este declarat și conducătorul goţilor (cca. 311-382, după unii cercetători, sau cca. 310-385, după alţii), scria aceasta carte în vremea când în nordul Dobrogei trăiau sfinții mucenici Zotic, Atal, Camasie și Filip, martiri ai lui Cristos de pe pământ românesc ale căror moaște au fost descoperite lângă Niculițel în 1971. Cam un secol mai târziu din cetatea-port Istria avea

să-și înceapă călătoria în jurul lumii Aethicus Donares, cu ai săi 101 de Cavaleri Danubieni. În același timp geții nordici se implicau activ în transformarea întregului continent European – cei care au migrat după războaiele cu romanii -, preschimbați în goțiau coborât din părţile baltice spre cele ale Azovului, ca un primul val de migratori și care s-au instalat pe pământurile Daciei, unde au rămas timp de peste un secol, creând chiar un regat. Din această pricină, Dacia era numită în epocă, susţin istoricii vremii, Goţia sau „Ţara goţilor“.

Reîntorcându-ne în timp mai putem afla că atunci „*Când Decebal a realizat că nu va mai putea rezista mult la cea mai mare concentrare de forţe a Imperiului Roman din întreaga sa istorie împotriva sa şi-a adunat „Consiliul de stat”, compus din casta sacerdotal-regală a sarabilor, din care proveneau regii şi sarcedoţii geţilor şi le-a cerut să jure că nu vor lăsa răgaz Imperiului Roman până nu-l vor distruge, până nu vor rade Roma de pe faţa pământului*”, pentru că doar astfel poate fi înţeleasă fraza lui Plinius – „*un rege care, izgonit din domnie, alungat chiar din viaţă, nu-şi pierde deloc nădejdea*”, și care apar traduse în „*Anuarele daco-geţilor*” întocmite de Carlo Troja, publicate de către Neigebaur.Că lucrurile chiar aşa au stat, iar nu altfel, reiese şi din succesiunea şi înverşunarea cu care, ani mulţi, geţii liberi, o parte a strămoşilor românilor de astăzi, au atacat Imperiul Roman şi au reuşit, până la urmă, retragerea lor din Dacia. La anul 134, Amal, fiul lui Captus, îi pregăteşte pe geto-dacii săi să se răzbune împotriva romanilor, ceea ce înseamnă punerea în aplicare a poruncii lui Decebal, să nu se lase până nu-i vor distruge pe cotropitori. Dealtfel, tot în „*Anuarele daco-geţilor”* sunt pomenite şi alte evenimente care îndeamnă la continuarea războaielor daco-geţilor „*pentru a smulge romanilor din nou ţara lor bogată în aur, Transilvania şi fertilele Moldova şi Valahia”*… Aşa, „*daco-geţii sau goţii au zdruncinat jugul roman în Dacia Traiană şi Ermanaric cel Mare, din neamul Amalilor, posedă din*

nou vechile frontiere până la Dunăre”. La anul 174, Amal domneşte peste daco-geţi şi este întemeietorul Amalilor - continuă precizările Carlo Troia -, deci dinastia Amalilor este de origine daco-getă, ceea ce scrie şi Iordanes în opera sa. „*Dacia n-a fost ocupată de goţi, cum este scris în toate manualele de istorie, neexistând nici un cuvânt „german” în limba noastră, aşa zişii goţi erau geţi, de aceeaşi etnie cu noi românii*”, ne spune autorul cărţii „*Adevărata obârşie a poporului român*” – Valeriu D. Popovici-Ursu.Anul 271 este momentul realizării poruncii lui Decebal, abandonarea Daciei romane de către Aurelian, sub presiunea repetată a celor care ştiau să-şi respecte jurământul dat regelui lor.A urmat apoi marșurile și luptele de ocupare a Romei imperiale. Dacă toți goții sunt de fapt geți, întrega istorie a Europei va capăta alte valențe.

Dar până atunci Prof. dr. Lars Munkhammar, istoric la *Universitatea din Upsala* (Suedia), unde se găsește în prezent manuscrisul cercetat, ne spune următoarele:„*Wulfilla s-a născut în 311 e.n. și a murit, probabil, în anul 381 e.n., iar la mijlocul secolului IV a tradus Biblia. S-a născut și a trăit în Dacia, în România de astăzi, și a devenit episcop al popoarelor gotice. La traducerea acestei Biblii a fost folosit un alfabet rămas din acea limbă. Wulfila a folosit la traducerea acestei Biblii o limbă veche despre care nu știm nimic. Menirea lui a fost să schimbe un popor războinic, într-unul pașnic. Acest alfabet a fost folosit în Suedia, nu știu pentru cât timp dar, în paralel cu alfabetul latin, a fost folosit ca scriere sacră mult timp după Wulfilla”* (fragment din interviul acordat de acestași apărut în filmul documentar „*Niascharian – Să renaștem*”). Inițial, *Biblia lui Wulfilla*a avut 336 de pagini în care erau cuprinse cele patru Evanghelii. Astăzi, la Upsala, mai există doar 187 de pagini.File din acelaşi manuscris mai există la Speyer, în Germania, la Wolfenbüttel şi la Milano. „*Codex Argenteus*“ a fost copiat probabil la Ravenna, în Italia, în perioada ostrogoţilor, pentru

regele Theodoric cel Mare, la începutul secolului al VI-lea.Documentul este scris pe un pergament subţire de culoare violet, cu cerneală cu praf de argint şi aur, de unde şi numele său. Manuscrisul a fost descoperit în secolul al XVI-lea în mănăstirea benedictină din Werden, Germania. Până în 1600, a trecut prin mâinile împăratului Rudolph al II-lea, după care a ajuns la Praga. În 1648, după ce suedezii au ocupat Praga, au luat Biblia ca pradă de război şi au dus-o la Stockholm, fiind depusă în biblioteca reginei Christina. După abdicarea reginei, a fost luată de bibliotecarul Isaac Vossius şi dusă în Olanda. În 1669, însă, a fost cumpărată de Magnus Gabriel de la Gardie, cancelarul Universităţii din Uppsala, care a readus-o în Suedia, unde se află şi în prezent.

În 1957, savantul belgian Bonaventura Vulcanius Brugensis analiza în cartea sa „*Despre literele şi limba geţilor sau goţilor*“ mai multe alfabete zis gotice, prin comparaţie cu cel getic primitiv. El mărturisea că s-a inspirat din lucrarea unui alt savant, arhiepiscopul de Upssala, Joannes Magnus Ghotus, intitulată „*Istoria tuturor regilor goţi şi finlandezi*“, publicată la Roma în 1554, în care se prezenta, pentru prima dată, alfabetul getic.În această lucrare se demonstrează că regele Wulfila (coborâtor din partea mamei din captivi creştini strămutaţi în Capadocia în secolul al III-lea, hirotonit episcop al goţilor în jurul vârstei de 30 de ani, de către Eusebiu al Nicomidiei) a inventat alfabetul gotic inspirându-se din cel getic. În acest alfabet, considerat cel mai nou la vremea aceea, a tradus Wulfila Biblia. Pentru traducerea sa, a folosit *Septuaginta* şi textul grecesc al *Noului Testament*. Există însă o tradiţie care susţine că Wulfila ar fi tradus Biblia fără Cărţile Regilor.Cei doi cercetători, Vulcanius Brugensis şi Johannes Magnus, au avut la dispoziţie surse antice şi medievale foarte rare, care astăzi nu mai sunt disponibile, cum ar fi discursurile lui Cato cel Bătrân (234-149 î.Hr.), din care citează: „*Faptele de vitejie ale geţilor fuseseră cântate de poeţii lor, acompaniaţi de flaut, cu mult înainte de întemeierea Romei*“.În

același sens vorbeşte şi Publius Ovidius Naso (43 î.Hr.-17 d.Hr.), un martor autentic, care timp de 10 ani a trăit printre geţii din nordul Imperiului Roman, le-a învăţat limba, ba chiar a scris în limba getă mai multe poeme, dintre care ne-a parvenit unul, păstrat în rezumat în *Pontica*.

Aşadar, celebra Biblie a lui Wulfila se constituie într-un document doveditor al vechimii creştinismului pe teritoriile dacilor. Limba în care a fost scrisă contrazice ipoteza unor istorici, care consideră creştinismul românesc de dată mult mai recentă, precum şi inexistenţa unor forme de organizare canonică în această perioadă incipientă a creştinării. Este de acum dovedit faptul că, încă din perioada lui Teofil Gotul, spre exemplu, episcop dac prezent la *Sinodul de la Niceea* din 325, existau pe aceste pământuri „horepiscopi" (posibil nume preluat de la zeul egiptean Horus –Fiul (horea, horă, etc.), ca legătură cu *Vechea Biserică Pământeană Valaho – Egipteană* a *Geților de Aur primordiali*), care, fără a avea vreo eparhie cu reşedinţă stabilă, săvârşeau Taina Hirotoniei sau sfinţeau lăcaşurile de închinare, acolo unde era trebuinţă, aşa cum făcuseră şi înaintaşii lor, peste care îşi pusese mâinile însuşi Sfântul Apostol Andrei. Nu este exclus, aşa cum considera Nicolae Iorga, ca în aceeaşi perioadă, paralel cu horepiscopii şi episcopii legiuiţi, să fi activat şi „*călugări bătrâni, vestiţi prin evlavia lor, aleşi de popor*", după datini mult mai vechi. În primul rând să vorbim de Wulfila -acest sarcedot al religiei dacice transformat în episcop creștin la Constantinopol și care în 355 e.n a creștinat popoarele nordice. Se spune că acesta s-a născut undeva în ținutul Ialomițeiîn anul 311 și a căpătat temeinice cunoștințe de limbă greacă de la mama lui care era de această origine. Aînvățat și limba dacilor folosind-o în predicile sale. Numele Wulfila (mai apare și ca Wulfina) esteposibil o falsificare a istoricilor germane. El se numea de fapt Vulphilas (Vulpe). În anul 336 Wulfila merge la Constantinopol la împăratul Constantin cel Mare cerându-i acestuia sprijin pentru

creștinarea popoarelor din nordul Europei. După 5 ani de studiu în Constantinopol este numit în anul 341 episcop al Daciei.Desfășoară o activitate de creștinare a popoarele la nord de Dunăre, ajungând pânăîn nordul Europei.Primele texte traduse de acesta au fost cel mai probabil rugăciunea Tatăl Nostru, învățăturile lui Isus Hristos, după care aurmat Noul Testament.Ce este special la *Biblia lui Wulfila* ?În primul rând este vorba de literele ce le folosește în acest nou alfabet: 20 de litere grecești, 5 litere latine și 2 litere din alfabetul runic. Acest amestec de litere mai poate fi întâlnit la scrierea folosita pe *Tăblițele de plumb* din *Tezaurul de la Sinaia*și la scrierea folosita pe *Inelul de la Ezerovo*, din Bulgaria (geții sudici). Posibil că aceasta era scrierea sfântă a inițiaților geto-daci, care acum - având textul bibliei - ar trebui să fie ușor de citit, având valoarea fonetică a literelor. Știind că tot aici, pe pământ românesc, a fost descoperită și cea mai veche scriere umană (*Tăblițele de la Tărtăria*), se poate porni și pe urmele ipotezei ce poate propune faptul că toate alfabetele au avut avut la un moment dat o aceeași sursă comună, respectiv*Codul Get*.

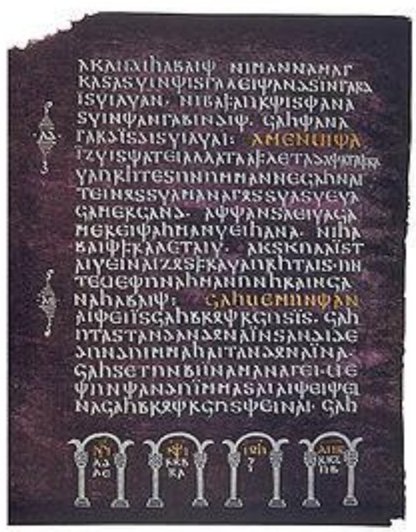
Surse: ziarullumina.ro; wikipedia.org; cunoastelumea.ro; basarabialiterara.ro; ioncoja.ro

Bibliografie:

Constantin Erbiceanu – „*Ulfila, viața și activitatea lui sau starea creștinismului în Dacia Traiană și Aureliană*” – Tipografia Cărților Bisericești, București, 1898.

***Biblia lui Wulfilla* – cartea getică scrisă acum 1650 de ani**

***Biblia lui Wulfilla* – cartea getică scrisă acum 1650 de ani**

Tăbliță de plumb din Tezaurul de la Sinaia

Inelul de la Ezerovo din Bulgaria